

- **1918 - 1920:** T. G.M. měl největší zásluhy na návratu našich legionářů z Ruska domů. Celkem bylo přepraveno 72 644 osob (z toho 4 914 invalidů) ve 42 lodích. Do Čkyně, Dolan, Spůle, Horosedel a Onšovic se takto vrátilo 11 legionářů.

T.G.M. v letech 1918 až 1936

- **21. 12. 1918:** Prezident Masaryk přijel vlakem do Prahy s velkou slávou.
- **1920:** T.G.M. byl opětovně zvolen prezidentem.
- **1927:** T.G.M. byl opětovně zvolen prezidentem.
- **1930:** „T. G. Masaryk zasloužil se o stát“. Tak zněl zákon Nár. shromáždění.
- **28. října 1932 a 1933:** Prezident v den svátku republiky uspořádal vojenské přehlídky, jako reakci na nástup Hitlera k moci a radikalizaci Němců v ČSR.
- **1934:** T.G.M. byl opětovně zvolen prezidentem (pro 327 hlasů z 417, pro byli také poslanci a senátoři německé, rusínské, maďarské a polské národnosti. Volba byla přáním všeho lidu a následné oslavy se konaly na všech náměstích v republice. Zdravotní stav prezidenta se zhoršoval.
- **7. 3. 1935:** Celá republika oslavila 85. narozeniny prezidenta.
- **14. 12. 1935:** Abdikace T.G.M. z funkce prezidenta ČSR ze zdr. důvodů.
- **14. 12. 1936:** T. G. Masaryk zemřel v Lánech, kde byl pohřben.
- **7. 3. 1937:** Obecní zastupitelstvo města Čkyně jmenovalo T. G. Masaryka svým čestným občanem. Mezi další projevy úcty ve Čkyni bylo vysazení „Lípy Masarykovy“ (1919); Památník padlým z r. 1933 s bustou a jezdeckou sochou T.G.M.
- **15. 6. 1940:** Vyšlo nařízení říšského protektora K. Neuratha, kterým bylo odňato čestné občanství T.G.M. ve Čkyni. Jezdecká socha T.G.M. byla odevzdána k úřednímu zničení, bustu T.G.M. se podařilo ukrýt a je zachována dodnes.
- **1945 - 1948:** V obcích Čkyně, Dolany, Horosedly a Onšovice se T.G.M. stále těšil veřejné úctě a v den výročí jeho narozenin se opět konaly veřejné oslavy.
- **1948 - 1989:** Komunistický režim T.G.M. neumožňuje veřejně uctívat. Busta T.G.M. je uschována v soukromí; jen r. 1968 je vrácena na veřejnost, aby záhy byla zase ukryta na dalších 20 let. Udělení čestné občanství ve Čkyni se nepřipomíná a tak je u veřejnosti zapomenuto.
- **15. 6. 2020:** T. G. Masarykovi je nově uděleno čestné občanství obce Čkyně in memoriam, usnesením Zastupitelstva obce Čkyně, dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Zákonný souhlas dědice k udělení čestného občanství poskytla paní Charlotta Kotíková z USA. T. G. Masaryk byl otec jejího dědečka, malíře Herberta Masaryka.
- **podzim 2021:** Veřejná slavnost u Památníku padlým na počest:
 - znovu-udělení čestného občanství obce Čkyně prezidentu Masarykovi,
 - znovu-odhalení jezdecké sochy T.G.M.,
 - 100. výročí od vzniku jednoty Československé obce legionářské ve Čkyni, která byla založena v červenci 1921.

Autor textu © Petr Martan. Vydala Obec Čkyně r. 2021 jako přílohu č. 1 k publikaci Památník obětem a hrdinům z obce Čkyně (2018). Náklad 1 300 kusů. Neprodejné.

Doplněk č. 1

PAMÁTNÍK

OBĚTEM A HRDINŮM Z OBCE ČKYNĚ
1914 – 1918 – 2018

Foto: Václav Vavrýn ze Čkyně a prezident T. G. Masaryk

OBEC ČKYNĚ

TOMÁŠ GARRIGUE MASARYK
Čestný občan obce Čkyně

T.G.M. před rokem 1914

- Tomáš Masaryk se narodil 7. března 1850 v Hodoníně. Absolvoval německé gymnázium v Brně a ve Vídni se stal doktorem filozofie. Již r. 1882 přednášel na české univerzitě v Praze a po dobu 32 let byl jejím profesorem. Publikoval články a vycházely jeho knihy.
- **1876:** Poznal slečnu Charlottu Garrigue z USA. Za 2 roky se za ní plaví a jsou oddáni, on přijímá druhé jméno Garrigue. Spolu odjíždí a žijí ve Vídni, kde se jim narodí dcera Alice a syn Herbert. Později se stěhují do Prahy.
- **1889:** V Praze proběhl spor o umístění desky M. J. Husa v Muzeu českém. T.G.M. měl významnou účast na vzniku stavby Husova pomníku na Staroměstském náměstí.
- **1891-1893:** T.G.M. je poslancem v Říšské radě za pošumavský kraj Písecka, Strakonicka, Volyňska a Čkyně. Jeho „Strakonická řeč“ se stala základním politickým programem za souhlasu pošumavského lidu. Ve sněmu upozorňoval na úbytek obyvatel tohoto kraje a byla přijata jeho rezoluce o zdejší potřebě zřízení odborných škol, ústavu učitelského a krajského soudu.
- **1907-1914:** T.G.M. je poslancem v Říšské radě za valašský kraj.
- **T.G.M. jako národní filozof:** Napsal mnoho knih studií a spisů, které se staly národně-buditelským programem: o Janu Kolárovi, Janu Husovi, Karlu Havlíčku a o náboženství. Opakoval, že českého práva jsme se nikdy nevzdali a byli jsme samostatným státem do r. 1526 – spojení s Rakousko-Uherskem (dále R-U).

T.G.M. v letech 1914–1918

- **Po zahájení 1. svět. války** bylo rakouskými úřady zastaveno vydávání masarykovského deníku Čas. T.G.M. se schází s lidmi protirakouského smýšlení.
- **10/1914:** T.G.M. odjíždí do Holandska a dohaduje program pro český stát po ukončení války; zajišťuje dodávku zakázaných anglických novin do Prahy. T.G.M. je obviňován ze sympatií k Rusku; učinil opatření, aby Rusové nestříleli na české vojáky, když na frontě k nim přebíhají. Dostal souhlas od poslaneckých kolegů pro jednání v zahraničí jejich jménem.
- **12/1914:** T.G.M. zakládá v Praze tajné sdružení, které bude mít sídlo ve Švýcarsku s tajemníkem E. Benešem. Odjíždí s dcerou Olgou vlakem do Itálie a Švýcarska. Vrací se domů až za 4 roky.
- **1915:** Ženeva se stává střediskem českého odboje. T.G.M. se snaží získat tamní českou kolonii; vydává „Okružní list“; udržuje písemné spojení s Prahou, Francií, Londýnem, Ruskem a USA.
- **8/1915:** R-U vydalo na T.G.M. zatykač pro velezradu. Dcera Alice v Praze byla vězněna za udržování styků s otcem. Švýcarská vláda vypověděla ze země české odbojáře. T.G.M. onemocněl na následky pokusu o otrávení; opouští zem a jím redigovaný týdeník „Československá samostatnost“ je přenesen do Paříže.
- **1/1916:** T.G.M. je přijat ministerským předsedou Francie a předložil mu mapu poválečného členění R-U.

- **2/1916:** Zřízena Československá národní rada (dále ČNR) se sídlem v Paříži, s předsedou Masarykem a členy Štefánikem, Benešem, Dürichem.
- **2/1917:** Francouzská vláda uznala československou armádu jako samostatnou a podřízenou ČNR.
- **1917 a T.G.M. v Rusku:** Navštěvoval Československé vojsko, pronášel projevy před vojáky a svou osobností udržoval jejich bojového ducha. Byl nazýván „náš tatíček Masaryk“ a stával se zbožňovaným vůdcem a nadějí. Ruského cara a vládu přesvědčoval pro podporu československé samostatnosti. Jimi byl T.G.M. uznán za představitele českého národa. Dojednal, aby část čs. vojska byla z Ruska převezena do Francie.
- **11/1917:** Po revoluci v Rusku se Bolševici a Ukrajinci přidali k Rakousku a Německu. Naše vojsko se tím stalo nepřátelským a bylo v ohrožení. T.G.M. zasílá telegram s rozkazem všem čs. plukům: „Zachovat nestrannost, nemíchat se do ruských sporů“. To samé projednává s ruskými úřady; proto dále setrvává v Petrohradu a Moskvě, kde je občanská válka a hrozí mu atentát. Zajišťuje vydávání deníku, jako orgánu ČNR.
- **1918 v Rusku:** Samostatná republika Ukrajina uzavřela mír s Rakouskem a Německem. V únoru byla Ukrajina a Kyjev dobity ruskými Bolševiky. T.G.M. vyjednal s velitelem bolševické armády, aby uznali ČNR a zaručili našemu vojsku volný odjezd.
- **7. 3. 1918:** T.G.M. po 10 měsících pobytu opouští Rusko vlakem do Vladivostoku, dále se plaví do Tokia a do USA. Ten den se také vlakem hnula stejným směrem českoslov. armáda z Ukrajiny čítající 42 000 mužů.
- **T.G.M. v Americe:** Po přistání lodí 29. 4. 1918 jej v Chicagu vítalo přes sto tisíc lidí a stejně tak ve Washingtonu i s členy kongresu a senátu. Rozvinul propagandu a získal podporu krajanů a amerického prezidenta; získal tamní Čechy a Slováky do čs. legií ve Francii. Sibiřské legie volaly o pomoc. Hrozilo jim, že je ruští bolševici donutí za ně bojovat, nebo umístění v gulazích. T.G.M. se obracel memorandy vládě USA a spojencům s žádostí o vojenskou a hmotnou pomoc legiím a toho i dosáhl.
- **2. 9. 1918:** USA uznaly Československo a ČNR za její vládu a byly připraveny vést válku proti císařství Německo a R-U. Toto bylo vrcholným úspěchem T.G.M.
- **18. 10. 1918:** Prohlášení nezávislosti československého národa bylo sepsáno a zveřejněno ve Washingtonu T. G. Masarykem jako ministerským předsedou a podepsáno ministry vlády E. Benešem a M. R. Štefánikem. Prezident USA ke stejnému dni potvrdil přijetí deklarace nezávislosti. Naše zahraniční vláda byla dále uznána 14-ti státy.
- **14. 10. 1918:** T. G.M. se stal prezidentem Československé republiky provoláním Národního shromáždění v Praze. Zůstává v USA a dojednává financování, vyzbrojování a návrat legionářů z Ruska.
- **20. 11. 1918:** prezident T.G.M. odplouvá lodí z USA se státními poctami. Cestou domů jedná v Londýně. Navštěvuje čs. vojáky ve Francii a v Itálii.